

Lausunto Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta

LUPALV 27.06.2023 § 34
234/11.00.03/2023

Valmistelija

Ympäristötarkastaja

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 17.4.2023 päättänyt asettaa Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan (Elonkirjo ja energia) kaavaluonnosaineiston julkisesti nähtäville (MRL 62 §). Kaavaluonnosaineisto on nähtävillä 8.5.-30.6.2023 välisen ajan. Aineisto on nähtävillä Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan internet-sivuilla osoitteessa kaava.pirkanmaa.fi. Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta nähtävilläoloaikana (MRA 30 §). Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa 30.6.2023 klo 15 mennessä Pirkanmaan liittoon. Vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen yleisö-/keskustelutilaisuus webinaari järjestetään 29.5.2023 klo 17-18.30.

Maakuntakaavan tehtävänä on sovittaa yhteen valtakunnantason ja maakunnan omat tarpeet sekä useampaa kuntaa yhteisesti koskevia maankäytön asioita, ja tuoda ne poliittiseen päätöksentekoon. Nyt kyseessä oleva vaihemaakuntakaava tarkoittaa sitä, että voimassa olevaa Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 sekä Keski-Suomen maakuntakaavaa päivitetään vain tiettyjen teemojen osalta. Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Vuoden 2021 alussa Pirkanmaahan liittyneessä Kuhmoisten kunnassa on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava (hyväksytty 1.12.2017).

Muutokset ja merkinnät Virtain alueella

Luonnon monimuotoisuus

Sinivierluonnon monimuotoisuuden ydinalue -kaavamerkinnällä osoitetaan alueet, jotka ovat maakunnallisesti arvokkaiksi tunnistettuja vesistöjen ja virtavesien sekä niiden läheisten maa-alueiden muodostamia kokonaisuuksia. Alueilla on merkitystä maa- ja vesiekosysteemien vaihtumisvyöhykkeinä, ja ne toimivat osana maakunnan ekologista verkostoa. Merkintä on kehittämisperiaatemerkintä, jota koskee myös kehittämissuositus. Sinivierluonnon monimuotoisuuden ydinalue -kaavamerkintä osoitetaan Vermasjärven pohjoisosaan Virroille.

Luonnonsuojelu

Vaihemaakuntakaavan valmistelun aikana tarkastettiin Pirkanmaalla voimassa olevissa maakuntakaavoissa suojelua koskevilla kaavamerkinnöillä (S, sl, suojelualue) osoitetut alueet, joiden yhtenä tai ainoana suojeluperusteena ovat aikaisemmat maakuntakaavat tai seutukaavat. Alueet tarkistettiin yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen luontoasiantuntijoiden kanssa. Tarkistus tehtiin ajantasaisen tiedon saamiseksi alueiden luontoarvojen tilasta sekä alueiden suojelun toteutumisesta. Muutokset suojelumerkinnöissä koskevat alueita, joiden suojelumerkinnässä ei arvioitu olevan riittäviä luontoarvoperusteita, tai joiden kohdalla jokin toinen maakuntakaavamerkintä arvioitiin sopivan suojelumerkintää paremmin. Torisevan harjun alueelta Virroilla suojelualuumerkintä (S) kumotaan siltä osin, kun alueen perusteena on ainoastaan Pirkanmaan 1. maakuntakaava.

Tuulienergia

Tuulienergian tuotannolle potentiaalisten alueiden kartoittamisen lähtökohtana toimii niin sanottu tekninen sijaintiselvitys, jossa soveltuvia alueita on kartoitettu kokonaiskorkeudeltaan 300 metriä korkeiden voimaloiden ja etäisyyskriteerien avulla erilaisiin yhteiskunnan toimintoihin ja maankäyttöön nähden. Esimerkiksi asutukseen on jätetty 1,5 km etäisyys, jotta on voitu tunnistaa riittävän laajoja alueita maakuntakaavoituksen tarpeisiin. On tärkeä huomioida, että maakuntakaavassa osoitettavat tuulienergiatuotannon alueet ja mahdolliset voimalapaikat täsmentyvät aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, eivätkä maakuntakaavassa osoitettavat alueet vastaa varsinaisia hankealueita.

Maakuntakaavassa ei osoiteta tuulienergialle soveltuvia alueita Natura- ja suojelualueille tai linnustollisesti arvokkaille FINIBA- alueille. Näitä ei myöskään osoiteta maakunnallisesti merkittäviksi tunnistetuille yhtenäisille luonnonarvoalueille, uhanalaisten lajien ja luontotyyppien keskittymiin tai arvokkaille maisema-alueille. Myös alueet, joilla lento- tai tutkatoiminta estää voimaloiden sijoittamisen, on suljettu pois maakuntakaavaratkaisusta. Vaihemaakuntakaavassa osoitettavat tuulienergiatuotannon alueisiin on Virroille merkitty seuraavat alueet: Myyränkangas (Kihniö-Virrat), Kirnuneva, Kalliojärvenperä, Vermassalo, Tuoramäki ja Pahkakummunmaa (Virrat-Ylöjärvi).

Pirkanmaan vaihemaakuntakaavassa osoitetaan tuulienergiatuotannolle soveltuvat alueet, joille voidaan maakuntatason tarkasteluihin perustuen sijoittaa vähintään kahdeksan voimalaa.

Sähkönsiirto

Pirkanmaan näkökulmasta on tärkeää mahdollistaa maakunnan tuulienergiatuotannon liittäminen valtakunnalliseen runkoverkkoon, mikä mahdollistaa sähkön toimituksen asumisen, teollisuuden ja muiden toimintojen tarpeisiin. Valtaosa tuulienergiapotentiaalista ja tuulienergiahankealueista sijoittuu pohjoiselle Pirkanmaalle, jossa sähkönsiirtolinjoja- ja kapasiteettia ei tällä hetkellä ole riittävästi.

Voimajohtojen toteutuksessa pyritään valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Myös on tarkoituksenmukaista pyrkiä suunnittelemaan tuulienergiahankkeiden ja muiden energiantuotantoon kytkeytyvien alueiden runkoverkkoliitynnät niin, että hankkeet hyödyntävät yhteisiä liityntäyhteyksiä ja maastokäytäviä.

Maakuntakaavassa osoitetaan jännitetasoltaan 110-400 kilovoltin voimajohdot ja näiden yhteystarpeet. Sähkönsiirtolinjojen kaavaratkaisu perustuu sähköyhtiöiden ja kuntien kanssa käytyihin keskusteluihin verkon nykytilasta ja kehittämistarpeista.

Uusia voimalinjojen yhteystarpeita on tunnistettu mm. Virtain koillisosaan ja Virtain itärajalta Valkeakoskelle maakunnan eteläiselle rajalle.

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Hanna Honkanen

Päätösehdotus

Lupapalvelulautakunta antaa Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan (Elonkirjo ja energia) kaavaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Ohtolaan merkitty Kalliojärvenperän tuulienergiatuotannon alue sijoittuu Riponevan ympäristöarvometsän alueen välittömään läheisyyteen (voimassa olevan maakuntakaavan S-aluemerkintä), joka on perustettu

parantamaan kuukkelin suojelutilannetta. Alue tukee lähellä sijaitsevan Lakeisnevankankaan aarnialueen suojelualueen luontoarvojen ja lajiston säilymistä. Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit -raportin (SYKE 2021) mukaan kuukkelin on todennäköisesti hävinnyt Pirkanmaalta, ja lajin viimeinen havainto lajin tunnetulta pesimäreviiriltä on tehtiin Virtain Pahalamminvuorella vuonna 2012. Kalliojärvenperän tuulivoima-alueen osalta on varmistuttava, että mahdolliset arvolajit eivät häiriinny tuulienergiaprojektin vuoksi. Kuukkelin esiintyminen alueella tulee selvittää luotettavasti. Lakeisnevan aarnialueen ympäristöarvometsäalueen ja alueen vanhojen metsien lajien kannalta alueen pirstoutuminen tuulivoimarakentamisen myötä ei ole suotavaa. Lisäksi näkemäalueanalyysin mukaan Kalliojärvenperän (analyysissä nimetty: TV-4 Lakeisnevan) tuulivoimalat tulevat näkymään Soininkylän valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen keskeisten avoimien maisemien alueella melko merkittävästi.

Ohtolaan merkittyyn sähkönsiirtolinjaan yhdistyvä uusi sähkönsiirtolinjan yhteystarve merkintä halkoo Soininkylän valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen. Sähkönsiirtolinjan osalta tulisi tehdä maisemaselvitys vaikutuksista valtakunnalliselle maisema-alueelle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen.

Reijo Koskela liittyi kokoukseen Teamsin välityksellä klo 17.30 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Lisätietoja

Ympäristötarkastaja Hanna Honkanen, puh. 044 715 1468, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu

Pirkanmaan liitto